

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 2 lutego 2024 r.

DIH-3.707.145.2023.AL

DECYZJA DIH-3.12.2024

„informacje prawnie chronione oznaczono [xxx]”

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1706, ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania wniesionego przez przedsiębiorcę Ewę Kozyrę prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Kozyra Ewa Zakład fryzjerski damsko-męski w Koninie od decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z dnia 21 listopada 2023 r. (nr akt sprawy: D/KO.UH.8361.91.2023), wymierzającej ww. przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 2 000 zł (słownie: dwa tysiące złotych 00/100), na podstawie art. 6 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 168), z tytułu uwidocznienia cen w miejscu świadczenia usług w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości, wbrew obowiązkom określonym w art. 4 ust. 1 ww. ustawy o informowaniu o cenach towarów i usług, **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W dniach 16-21 sierpnia 2023 r. inspektorzy reprezentujący Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, zwanego dalej „Wielkopolskim WIIH” lub „organem pierwszej instancji”, działając na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli z dnia 11 sierpnia 2023 r. nr D/KO.UH.8361.91.2023, przeprowadzili kontrolę w zakładzie fryzjerskim [xxxxxx] w [xxxxxx], należącym do przedsiębiorcy [xxxxxx], zwanego dalej „stroną” lub „przedsiębiorcą”.

Na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2023 r. poz. 221, ze zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, do przedsiębiorcy skierowano uprzednio zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli z dnia 31 lipca 2023 r. znak D/KO.UH.8360.51.2023, w którym wskazano zakres przedmiotowy kontroli, obejmujący kontrolę przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 168), zwanej dalej „ustawą o informowaniu o cenach”. Zawiadomienie to doręczono przedsiębiorcy w dniu 1 sierpnia 2023 r.

W dniu 16 sierpnia 2023 r., z uwagi na nieobecność kontrolowanego przedsiębiorcy lub osoby upoważnionej do reprezentowania go w trakcie kontroli, kontrolę wszczęto w obecności pracownika zakładu fryzjerskiego, którego uznano za osobę czynną w lokalu w rozumieniu art. 97 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2023 r. poz. 1610, ze zm.), zwanej dalej „Kc”. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych, pracownikowi temu okazano legitymacje służbowe oraz pouczono go o jego prawach i obowiązkach jako osoby czynnej w lokalu, a także zapoznano z zakresem przedmiotowym kontroli określonym w upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli. Tego samego dnia w zakładzie fryzjerskim pojawił się także przedsiębiorca, któremu, po okazaniu legitymacji służbowych, wręczono za pokwitowaniem upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, wraz z dołączonym do niego pouczeniem o prawach i obowiązkach kontrolowanego przedsiębiorcy. Przedsiębiorca okazał upoważnienie dla ww. pracownika do reprezentowania go w trakcie kontroli.

W toku kontroli sprawdzono prawidłowość uwidaczniania cen świadczonych usług na zgodność z przepisami ustawy o informowaniu o cenach oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy, tj. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz.U. z 2022 r. poz. 2776), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie uwidaczniania cen”.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że dla 15 z 40 rodzajów świadczonych usług (wymienionych w protokole kontroli oraz udokumentowanych na wydruku zdjęcia cennika), ceny zostały uwidocznione w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości, tj. przy użyciu określenia „od - do”, co stanowiło naruszenie przepisów art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, przedsiębiorca został zobowiązany do uwidocznienia cen zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W dniu 21 sierpnia 2023 r. stwierdzono uwidocznienie poprawionego cennika świadczonych usług.

W toku kontroli przedsiębiorca wypełnił formularz oświadczenia z dnia 16 sierpnia 2023 r., w którym wskazał, że należy on do grupy mikroprzedsiębiorców w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1 Prawa przedsiębiorców.

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z dnia 21 sierpnia 2023 r. (nr akt kontroli: D/KO.UH.8361.91.2023) oraz w dołączonej do niego dokumentacji. Do protokołu kontroli strona nie zgłosiła uwag w przewidzianym ustawowo terminie.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, pismem z dnia 23 października 2023 r., na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), zwanej dalej „Kpa”, Wielkopolski WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej, na podstawie art. 6 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, za niewykonanie obowiązków w zakresie uwidaczniania cen świadczonych usług w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości, określonych w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, a jednocześnie poinformował ją o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w postępowaniu. Ponadto, w piśmie tym zwrócił się do strony o przestanie informacji na temat wielkości jej obrotów i przychodu za rok 2022. Pismo to doręczono stronie w dniu 24 października 2023 r.

Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień, natomiast wymagane informacje w postaci dokumentu rachunkowego (księgi przychodów i rozchodów) za rok 2022 przekazała w dniu 30 października 2023 r.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, Wielkopolski WIIH w drodze decyzji z dnia 21 listopada 2023 r. (nr akt sprawy: D/KO.UH.8361.91.2023), nałożył na stronę karę pieniężną w wysokości 2 000 zł (słownie: dwa tysiące złotych), na podstawie art. 6 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, z tytułu uwidocznienia cen w miejscu świadczenia usług w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości, wbrew obowiązkom określonym w art. 4 ust. 1 tej ustawy oraz § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, wydanego na podstawie art. 4 ust. 6 tej ustawy. Decyzja ta została doręczona stronie w dniu 23 listopada 2023 r.

W dniu 14 grudnia 2023 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej również „Prezesem UOKiK” lub „organem drugiej instancji”, otrzymał za pośrednictwem Wielkopolskiego WIIH, złożone przez stronę pismo z dnia 27 listopada 2023 r. (nadane w dniu 30 listopada 2023 r. w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego), zatytułowane „Sprzeciw od decyzji zapłaty kary”, zawierające odwołanie od ww. decyzji. W odwołaniu strona wniosła o umorzenie kary i anulowanie decyzji.

Pismem z dnia 20 grudnia 2023 r. znak DIH-3.707.145.2023.AŁ, Prezes UOKiK powiadomił stronę o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w każdym stadium postępowaniu, w tym do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zawiadomienie to doręczono stronie w dniu 27 grudnia 2023 r. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony postępowania jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1706, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o Inspekcji Handlowej”, w postępowaniu administracyjnym w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji Handlowej organem właściwym jest wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej. Organem wyższego stopnia jest Prezes UOKiK.

Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (lub usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Jak wynika z definicji zawartych w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, przez cenę należy rozumieć wartość wyrażoną w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę (inaczej cenę sprzedaży), zaś przez cenę jednostkową

towaru (lub usługi) - cenę ustaloną za jednostkę określonego towaru (lub określonej usługi), których ilość lub liczba są wyrażone w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach.

Na podstawie delegacji zawartej w art. 4 ust. 6 ustawy o informowaniu o cenach, sposób uwidaczniania cen towarów i usług doprecyzowano w rozporządzeniu.

Zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, ceny za usługi podaje się wraz z dokładnym określeniem rodzaju i zakresu usług. Jeżeli jest to zgodne z praktyką obrotu, ze względu na rodzaj świadczonej usługi zamiast cen za usługę można podawać cenę jednostkową. Przepisy § 10 stanowią też w ust. 2, że przy uwidacznianiu cen za usługi mogą być podawane stawki godzinowe, stawki procentowe, ceny za kilometr i inne stawki przeliczeniowe, które powinny zawierać wszystkie elementy składowe ceny, zaś w ust. 5, że w przypadku gdy cena za wykonanie usługi nie obejmuje wartości materiałów i towarów niezbędnych do jej realizacji, jednoznacznie informuje się o tym konsumenta.

W myśl § 11 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, w miejscu świadczenia usług udostępnia się cennik w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, wojewódzki inspektor IH nakłada na niego, w drodze decyzji, karę pieniężną do wysokości 20 000 zł. Jednocześnie w myśl art. 6 ust. 3 tej ustawy, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej wojewódzki inspektor IH uwzględnia:

- 1) stopień naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, w tym charakter, wagę, skalę i czas trwania naruszenia tych obowiązków;
- 2) dotychczasową działalność przedsiębiorcy, w tym podjęte przez niego działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, przez tego przedsiębiorcę oraz uzyskane przez przedsiębiorcę korzyści majątkowe lub straty w związku z naruszeniem tych obowiązków;
- 3) wielkość obrotów i przychodu przedsiębiorcy;
- 4) sankcje nałożone na przedsiębiorcę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich UE w sprawach transgranicznych, jeżeli informacje o takich sankcjach są dostępne w ramach mechanizmu ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.Urz. UE L 345 z 27.12.2017, str. 1, ze zm.).

Przepisy ustawy o informowaniu o cenach nie regulują kwestii odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej lub udzielenia pouczenia, w związku z czym stosownie do art. 189a § 2 Kpa, zastosowanie mają w tym zakresie przepisy art. 189f Kpa.

Zgodnie z art. 189f § 1 pkt 1 i 2 Kpa, organ administracji publicznej, w drodze decyzji, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli: waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa lub za to samo zachowanie prawomocną decyzją na stronę została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej lub została ona prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miała być nałożona administracyjna kara pieniężna.

W niniejszej sprawie, na podstawie ustaleń poczynionych przez organ pierwszej instancji w toku kontroli przeprowadzonej w zakładzie fryzjerskim należącym do kontrolowanego przedsiębiorcy, stwierdzono, że dla 15 z 40 pozycji usług wykazanych w cenniku ceny zostały uwidocznione w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości, tj. przy użyciu określenia „od - do”, co stanowiło naruszenie przepisów art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen.

Jak wynika z art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, z tytułu niewykonania obowiązków wynikających m.in. z art. 4 ust. 1, wymierza w drodze decyzji, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania kontroli wojewódzki inspektor IH.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Wielkopolski WIIH w drodze decyzji z dnia 21 listopada 2023 r. (nr akt sprawy: D/KO.UH.8361.91.2023), nałożył karę pieniężną w wysokości 2 000 zł na stronę, to jest na podmiot, który dopuścił się powyższego naruszenia.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona wniosła o umorzenie kary i anulowanie decyzji, wyrażając swój sprzeciw wobec decyzji o nałożeniu kary pieniężnej. Strona wyjaśniając zastosowany sposób zapisu cen wskazała w szczególności, że w zawodzie fryzjera na cenę końcową usługi ma wpływ wiele czynników (m.in. tekstura, gęstość, elastyczność, połysk i ogólna kondycja włosów), a w związku z tym, gdyby każda z pozycji cennika miała zostać dokładnie rozpisana, to taki cennik miałby „ze 100 pozycji” lub więcej (przy założeniu, że każdy klient jest indywidualny), co byłoby jeszcze mniej czytelne dla klienta. Wskazała, że dostosowanie ceny usługi fryzjerskiej do rodzaju włosów jest ważne, gdyż wymaga różnych umiejętności, czasu i produktów do osiągnięcia pożądanego efektu.

W ocenie Prezesa UOKiK, przedstawione przez strony w odwołaniu argumenty są nietrafne i nie zasługują na uwzględnienie. Należy zwrócić uwagę, że przepisy art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, stanowiąc o sposobie przekazywania konsumentom informacji o cenach świadczonych usług wskazują wprost na obowiązek ich uwidocznienia w miejscu świadczenia usług w taki sposób, aby były one podane w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Wymagania te, jak wynika z treści art. 4 ust. 6 tej ustawy, zostały doprecyzowane w rozporządzeniu w sprawie uwidaczniania cen, Rozporządzenie to w § 10 ust. 1 stanowi, że ceny za usługi podaje się wraz z dokładnym określeniem rodzaju i zakresu usług (dopuszczalne jest też podawanie ceny jednostkowej zamiast ceny za usługę w określonych przypadkach). Przepisy § 10 stanowią też w ust. 2, że przy uwidacznianiu cen za usługi mogą być podawane stawki godzinowe, stawki procentowe, ceny za kilometr i inne stawki przeliczeniowe, które powinny zawierać wszystkie elementy składowe ceny, zaś w ust. 5, że w przypadku gdy cena za wykonanie usługi nie obejmuje wartości materiałów i towarów niezbędnych do jej realizacji, jednoznacznie informuje się o tym konsumenta. Z powyższego wynika, że wszystkie elementy wpływające na wysokość cen świadczonych usług strona mogła wyrazić w jednostkach pieniężnych, uwidaczniając tym samym ceny w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości.

Prezes UOKiK wskazuje, że rzetelna, niebudząca wątpliwości informacja o cenie świadczonej usługi jest istotna i służy właściwemu poinformowaniu o niej nabywcy, a także stwarza identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalność w branży fryzjerskiej. Należy bowiem podkreślić, że jednym z głównych celów nałożenia na przedsiębiorców obowiązków zawartych w omawianej ustawie jest wzmocnienie szeroko pojętej ochrony konsumenta. Bez wątplenia, uwidocznione w cenniku w sposób prawidłowy informacje o cenie towaru lub usługi umożliwiają konsumentowi porównanie cen poszczególnych usługodawców,

a następnie dokonanie właściwego wyboru, z uwzględnieniem jego sytuacji finansowej. Warto także dodać, że cena jest jednym z podstawowych wyróżników towarów i usług, poza marką oraz indywidualnymi preferencjami konsumentów, mającym wpływ na decyzje o zakupie towaru lub usługi.

W ocenie Prezesa UOKiK, wskazany przez stronę w cenniku sposób oznaczania cen niektórych usług metodą „od - do”, bez dokładnego określenia cen lub wszystkich składowych cen, nie wypełnia dyspozycji art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu cenach. Powyższego nie zmienia fakt, na który strona powołuje się w odwołaniu, iż w zawodzie fryzjera na cenę końcową usługi ma wpływ wiele czynników, w szczególności rodzaj włosów i indywidualne potrzeby klientów, co wymaga wykorzystania różnych umiejętności, czasu i produktów. Oczywistym jest również, że współpraca z klientem oraz zrozumienie jego oczekiwań są kluczowe dla osiągnięcia satysfakcji z efektów końcowych, w związku z czym tak, jak strona wskazuje w odwołaniu, większość klientów umawiając się na wizytę w salonie, już przed zabiegiem zostaje podana analizie oraz poinformowana o wysokości ceny za usługę. Takie indywidualne konsultacje z klientem stanowią jedynie formę przedumownych uzgodnień o charakterze cywilnoprawnym, co pozostaje bez związku z formą realizacji publicznoprawnego obowiązku przedsiębiorcy o informowaniu o cenach. Prezes UOKiK wskazuje, że obowiązujące przepisy prawa nie przewidują żadnych odstępstw w zakresie uwidoczniania cen świadczonych usług ze względu na rodzaj czy specyfikę prowadzonej działalności. Przepisy te są prawem powszechnie obowiązującym i dotyczą każdego przedsiębiorcy świadczącego usługi.

Warto podkreślić, że z zakwestionowanego cennika nie wynika, aby były w nim zawarte informacje o sposobie, w jaki będą obliczane elementy składowe ceny, tylko zawiera on ceny dookreślone (dla 25 pozycji usług) oraz niedookreślone (dla 15 pozycji usług), gdzie ceny niedookreślone podano przy użyciu określenia „od - do”, tj. podano ich dolną i górną granicę.

Powyższe stanowisko Prezesa UOKiK znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie Sądów Administracyjnych (por. wyrok NSA z dnia 28 września 2021 r. o sygn. akt II GSK 805/21 oraz wyrok WSA w Warszawie z dnia 11 stycznia 2022 r. o sygn. akt V SA/Wa 4915/21). Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że „Nadanie usługom kosmetyczno-fryzjerskim charakteru wysokiego skomplikowania zwalniającego przedsiębiorcę z publicznego udostępniania rzetelnego i wiarygodnego cennika prowadziłoby do obniżenia poziomu ochrony konsumentów, stwarzając możliwość pomniejszenia rangi cennika na korzyść indywidualnych konsultacji z klientem. Powyższe mogłoby utrwalić przekonanie o tym, że cennik nie musi zawierać jednoznacznych cen, co byłoby wprost sprzeczne z treścią ww. przepisów. Aby zapewnić wysoki poziom ochrony konsumenta przed takimi niekorzystnymi dla klienta praktykami cennik powinien stanowić rzetelny i wiarygodny nośnik informacji o jednoznacznie skonkretyzowanych cenach świadczonych usług.”.

W świetle powyższego, należy stwierdzić, że ustalenia poczynione przez organ pierwszej instancji w toku kontroli stanowiły podstawę do przyjęcia, iż strona naruszyła dyspozycję art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach w związku z naruszeniem wymagań określonych w § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidoczniania cen, a więc dopuściła się czynu o charakterze deliktu administracyjnego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 tej ustawy.

Należy wskazać, że nałożona na stronę kara pieniężna jest typową karą administracyjną, której zastosowanie jest możliwe w razie zaistnienia stanu niezgodnego z prawem, zaś odpowiedzialność administracyjna, jaka z tego tytułu powstaje, ma charakter obiektywny i opiera się na zasadzie ryzyka związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą (por.

wyrok NSA z dnia 8 października 2010 r. o sygn. akt II OSK 1079/12). Oznacza to, że wystarczającą przesłanką do przypisania tej odpowiedzialności jest samo stwierdzenie niewykonania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Nie ma przy tym znaczenia, czy niedopełnienie obowiązków nastąpiło z winy (umyślnej czy nieumyślnej) danego podmiotu, czy też nie, a także okoliczność usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w trakcie kontroli w związku z jej ustaleniami, gdyż karę pieniężną wymierza się za samo naruszenie prawa. Zatem samo stwierdzenie w wyniku kontroli, że określony podmiot nie zrealizował ciążyących na nim obowiązków skutkuje koniecznością nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną, a wskazane przepisy mają charakter obligatoryjny.

Strona, jako profesjonalista na rynku, miała obowiązek znać i przestrzegać przepisy prawa związane z wykonywaną przez nią działalnością. Była ona obowiązana uwidocznic w miejscu świadczenia usług informacje o ich cenach w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości, tj. podać w cenniku informacje o jednoznacznie określonych cenach usług (a nie ceny usług mieszczące się w określonych przedziałach, oznaczając je jako „od - do”) wraz z dokładnym określeniem rodzaju i zakresu usługi. Nie ulega wątpliwości, że strona w przypadku 15 z 40 pozycji usług wykazanych w cenniku, nie wykonała powyższych obowiązków, co skutkowało wymierzenia jej kary pieniężnej na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach.

W niniejszej sprawie, Wielkopolski WIH był uprawniony do zastosowania kary pieniężnej na w granicach przewidzianych ustawowo, tj. w wysokości do 20 000 zł. Po uwzględnieniu wszystkich przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy o informowaniu o cenach, mających wpływ na wymiar kary, stronie wymierzono karę pieniężną w wysokości 2 000 zł, która stanowi 10% górnego wymiaru kary.

Biorąc pod uwagę, że strona wniosła o umorzenie kary i anulowanie decyzji, wyrażając swój sprzeciw wobec decyzji o nałożeniu kary pieniężnej, Prezes UOKiK dokonał ponownej analizy ustaleń w tym zakresie i na podstawie zebranego materiału dowodowego uznał, że dokonana przez organ pierwszej instancji ocena przesłanek wymiaru kary była prawidłowa i znajdowała uzasadnienie w okolicznościach sprawy.

Miarkując stopień naruszenia obowiązków, w tym charakter, wagę, skalę i czas trwania naruszenia tych obowiązków, organ pierwszej instancji zasadnie przyjął, że kontrolowany przedsiębiorca nie uwidaczniając w cenniku w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości informacji o cenie dla 15 rodzajów świadczonych usług (zakwestionowano w tym zakresie 37,5% zbadanych usług), naruszył obowiązki wynikające z art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, co pozwoliło zakwalifikować czyn przedsiębiorcy jako poważne naruszenie. Jak słusznie stwierdził organ pierwszej instancji, celem ustawy o informowaniu o cenach jest ochrona konsumenta, gdyż informacje o cenach świadczonych usług służą właściwemu poinformowaniu nabywcy. Dla zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumenta przed niekorzystnymi praktykami cenowymi, cennik powinien stanowić rzetelny i wiarygodny nośnik danych o jednoznacznie skonkretyzowanych cenach świadczonych usług. Podanie cen usług w cenniku, oznaczonych jako ceny „od - do”, nie może być uznane za prawidłową realizację obowiązku uwidaczniania cen usług w cenniku, który wynika z ww. przepisów ustawy o informowaniu o cenach oraz rozporządzenia wykonawczego do niej. Przepisy te wskazują wyraźnie, że wykonawca usługi ma obowiązek podać w cenniku wszystkie elementy, które składają się na cenę usługi. Nie jest dopuszczalne podawanie cen usług w przedziałach jedno- lub dwustronnie zamkniętych. Ponadto, za sprzeczne z powyższymi zasadami uznaje się także przekazywanie konsumentom

informacji o cenach świadczonych usług wyłącznie w formie ustnej. Tym samym, w ocenie Prezesa UOKiK, organ pierwszej instancji słusznie uznał, że charakter i waga naruszenia obowiązków były poważne i z pewnością nie miały cech znikomości.

Przy ocenie powyższej przestanki, organ pierwszej instancji prawidłowo uwzględnił również skalę naruszenia obowiązków, stwierdzając, iż dotyczy ona 15 z 40 pozycji usług wykazanych w cenniku (37,5% objętych kontrolą). Ponadto, oceniając kwestię czasu trwania naruszenia Wielkopolski WIIH zasadnie przyjął, że wszczęcie kontroli, w ramach której stwierdzono nieprawidłowości, poprzedzone zostało skierowaniem do strony zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, zawierającego m.in. informację o zakresie przedmiotowym kontroli oraz planowanym terminie jej przeprowadzenia. Zawiadomienie to doręczono stronie w dniu 1 sierpnia 2023 r., a kontrolę przeprowadzono w dniach 16-21 sierpnia 2023 r. Pomimo tego, nieprawidłowości stwierdzono i zostały one usunięte przez stronę dopiero w efekcie kontroli.

W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe przemawia za tym, iż organ pierwszej instancji mógł przypisać stronie wyższy niż znikomy stopień naruszenia obowiązków.

Oceniając dotychczasową działalność przedsiębiorcy, w tym podjęte przez niego działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5 ustawy o informowaniu o cenach, oraz uzyskane korzyści majątkowe lub straty wynikające z naruszenia tych obowiązków, organ pierwszej instancji zasadnie wziął pod uwagę, że w stosunku do strony nie stwierdzono wcześniej naruszenia przepisów ustawy o informowaniu o cenach. Nie pominął przy tym faktu, że w trakcie kontroli strona podjęła dobrowolne działania naprawcze i uwidoczniała poprawiony cennik świadczonych usług. Odnosząc się z kolei do kwestii uzyskanych przez stronę korzyści majątkowych lub strat wynikających z naruszenia ustawy, organ pierwszej instancji słusznie stwierdził, że strona potencjalnie mogła uzyskać takie korzyści, ale także ponieść stratę, niemniej jednak - poinformowana o obowiązującym stanie prawnym, nie odniosła się do wyżej wskazanych okoliczności.

Uwzględniając trzeci czynnik wpływający na wymiar kary, tj. wielkość obrotów i przychodu przedsiębiorcy, organ pierwszej instancji zasadnie oparł się na informacji przekazanej przez stronę w toku postępowania administracyjnego w postaci dokumentu rachunkowego (księgi przychodów i rozchodów) za rok 2022, a także na formularzu oświadczenia wypełnionym przez stronę w toku kontroli, z którego wynika, że należy ona do grupy mikroprzedsiębiorców w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1 Prawa przedsiębiorców.

Rozpatrując czwartą z przestanek wymiaru kary, tj. sankcje nałożone na przedsiębiorcę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich UE w sprawach transgranicznych, organ pierwszej instancji zasadnie stwierdził, że w toku postępowania administracyjnego strona nie wskazała, aby zostały nałożone na nią sankcje za to samo naruszenie w innych w innych państwach członkowskich UE w sprawach transgranicznych.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Prezesa UOKiK, organ pierwszej instancji zasadnie uznał, że strona dopuściła się naruszenia obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach oraz § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, w stopniu uzasadniającym wymierzenie jej kary pieniężnej, na podstawie art. 6 ust. 1 tej ustawy, zaś opisane powyżej, jak również w treści zaskarżonej decyzji, ustalenia kontroli i przestanki, jakimi kierował się Wielkopolski WIIH przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, nie dawały podstaw do jej obniżenia lub anulowania. Wysokość kary pieniężnej ustalona na

poziomie 2 000 zł przy maksymalnej wysokości 20 000 zł (jako 10% górnego wymiaru kary), jest, w opinii Prezesa UOKiK, kwotą optymalną i adekwatną do wagi naruszenia prawa. Wymiar kary uwzględnia przede wszystkim fakt naruszenia praw i interesów konsumentów, którzy zostali pozbawieni jednoznacznej i niebudzącej wątpliwości informacji o cenie dla 15 z 40 pozycji usług wykazanych w cenniku (37,5% objętych kontrolą).

Jednocześnie Prezes UOKiK wskazuje, że kara pieniężna powinna odpowiadać wymaganiom określonym w art. 8 dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom, co oznacza, że musi być ona skuteczna, proporcjonalna i odstrasżająca (por. wyroki NSA z dnia 23 maja 2012 r. o sygn. akt II GSK 684/11 oraz z dnia 19 grudnia 2012 r. o sygn. akt II GSK 1823/11). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem mającym na celu niedopuszczenie do powstania tych samych lub podobnych nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona kara powinna być przy tym proporcjonalna, czyli właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były wyłącznie usługi z właściwie sporządzonymi cennikami, jak również powinna być ona możliwie najmniej uciążliwa. Wszystkie te cele winny być łącznie spełnione, co też miało miejsce w niniejszej sprawie.

W opinii Prezesa UOKiK, wymierzona stronie kara pieniężna w wysokości 2 000 zł jest kwotą optymalną i wystarczającą do spełnienia jej celów.

Prezes UOKiK podziela także stanowisko organu pierwszej instancji, że w niniejszej sprawie brak jest podstaw do zastosowania art. 189f § 1 pkt 1 Kpa, tj. odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu. Przepis ten przewiduje dwa warunki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby organ administracji publicznej mógł odstąpić od nałożenia kary pieniężnej. Po pierwsze waga naruszenia musi być znikoma, przez co należy rozumieć, że istotność, znaczenie oraz rozmiar naruszonego obowiązku są niewielkie. Drugim warunkiem uzasadniającym odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej jest zaprzestanie naruszania prawa przez stronę. Faktem jest, że w niniejszej sprawie strona jeszcze w trakcie kontroli i w jej efekcie podjęła dobrowolne działania naprawcze, poprzez uwidocznienie poprawionego cennika, co oznacza, że przestanka zaprzestania naruszania prawa została spełniona. Znamienny jest także fakt, że kontrola ta została przeprowadzona za uprzednim skierowaniem do strony zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, gdzie zamieszczono m.in. informacje o zakresie przedmiotowym kontroli i planowanym terminie jej przeprowadzenia, a więc strona miała czas i możliwość odpowiedniego przygotowania się do takiej kontroli, na co słusznie zwrócił uwagę również organ pierwszej instancji. Jednakże co istotne, w trakcie kontroli ustalono, iż konsumenci zostali pozbawieni jednoznacznej i niebudzącej wątpliwości informacji o cenie w przypadku 37,5% zbadanych usług. Mając na uwadze charakter stwierdzonego naruszenia, należy uznać, że waga naruszenia prawa była istotna z uwagi na dobro podlegające ochronie.

Podkreślenia wymaga, że ustawa o informowaniu o cenach implementuje przepisy dyrektywy 98/6/WE. Dyrektywa ta w motywie (6) preambuły wskazuje, iż obowiązek podawania ceny sprzedaży oraz ceny jednostkowej przyczynia się znacząco do lepszego przekazywania informacji konsumentom, jako że najłatwiejszym i zarazem najlepszym sposobem jest umożliwienie konsumentom dokonania oceny i porównania cen produktów (lub usług)

w sposób optymalny i tym samym dokonania świadomego wyboru na podstawie prostych porównań. Jednocześnie, celem samej dyrektywy, zgodnie z brzmieniem jej art. 1, jest ustalenie podawania ceny sprzedaży oraz ceny za jednostki miary produktów (lub usług) oferowanych konsumentom przez przedsiębiorców w celu lepszego przekazywania informacji konsumentom oraz ułatwienia porównywania cen. Brak uwidocznienia w miejscu sprzedaży detalicznej (lub świadczenia usług) informacji o jednoznacznie skonkretyzowanych cenach narusza zasady określone w motywie (1) dyrektywy 98/6/WE, tzn. ma negatywny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rynku oraz skutkuje podawaniem nieprawidłowych informacji konsumentom, co nie poprawia poziomu ochrony konsumentów, a także ma negatywny wpływ na tworzenie zdrowej konkurencji między przedsiębiorstwami i produktami. Jak wynika z motywu (2) dyrektywy 98/6/WE, stwierdzone naruszenie prawa obniża poziom ochrony konsumentów, który powinien być wysoki i temu celowi służyć ma przeprowadzona kontrola przedsiębiorcy. W świetle powyższego, należy zgodzić się ze stanowiskiem organu pierwszej instancji, że waga naruszenia prawa nie może zostać uznana za znikomą, ponieważ strona nie realizuje celów, które służą ochronie interesów konsumentów.

Nawet gdyby uznać za spełnioną przesłankę dotyczącą zaprzestania naruszania prawa, to należy wskazać, że obie przesłanki muszą jednak być spełnione łącznie, co nie miało miejsca w niniejszej sprawie. Sam fakt usunięcia przez stronę naruszenia prawa przemawia na jej korzyść i stanowi okoliczność łagodzącą, jednakże nie może skutkować odstąpieniem od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej na podstawie art. 189f § 1 pkt 1 Kpa.

W rozpatrywanej sprawie nie ziściła się również przesłanka obligatoryjnego odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu, o której mowa w art. 189f § 1 pkt 2 Kpa, gdyż na stronę za to samo zachowanie prawomocną decyzją nie została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej, ani też strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Prezes UOKiK zwraca uwagę, że naruszenie przepisów ustawy o informowaniu o cenach stanowi naruszenie o charakterze deliktu administracyjnego, które zagrożone jest karą pieniężną określoną w art. 6 tej ustawy, zaś do nałożenia tej kary uprawniony jest wyłącznie wojewódzki inspektor IH. Uwzględniając właściwość terytorialną, w stosunku do strony postępowania w sprawie wymierzenia takiej kary pieniężnej mogły być prowadzone wyłącznie przez Wielkopolskiego WIIH. Inny organ nie mógł na terenie podlegającym kognicji Wielkopolskiego WIIH nałożyć kary pieniężnej za to samo naruszenie, a tym samym należy przyjąć, że przepisy art. 189f § 1 pkt 2 Kpa nie mają zastosowania w omawianym przypadku.

Jednocześnie należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie nie jest możliwe zastosowanie odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej na podstawie art. 189f § 2 Kpa, który stanowi, że w przypadkach innych niż wymienione w § 1, jeżeli pozwoli to na spełnienie celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna, organ administracji publicznej, w drodze postanowienia, może wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających: usunięcie naruszenia prawa lub powiadomienie właściwych podmiotów o stwierdzonym naruszeniu prawa, określając termin i sposób powiadomienia. Zgodnie z art. 189f § 3 Kpa, organ administracji publicznej w przypadkach, o których mowa w § 2, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli strona przedstawiła dowody, potwierdzające wykonanie postanowienia. Prezes UOKiK wskazuje, że w trakcie kontroli strona podjęła dobrowolne działania naprawcze zmierzające

do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w związku z czym organ pierwszej instancji nie musiał wydawać postanowienia, aby wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających podjęcie takich działań. Jednocześnie rodzaj naruszenia nie wiązał się z koniecznością powiadomienia o nim właściwych podmiotów. W ocenie Prezesa UOKiK, samo usunięcie naruszenia prawa nie jest wystarczające i nie pozwoli na spełnienie celów administracyjnej kary pieniężnej nakładanej na podstawie ustawy o informowaniu o cenach, która pełni nie tylko funkcję dyscyplinująco-represyjną, ale także i prewencyjną, mającą zapewnić wysoki poziom ochrony interesów konsumentów i zapobiec tym samym lub podobnym naruszeniom w przyszłości. Należy zatem przyjąć, że zastosowanie art. 189f § 2 i 3 Kpa w omawianym przypadku byłoby bezcelowe.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że w przedstawionym stanie faktycznym, wymiarzenie stronie kary pieniężnej, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, jak również ustalenie jej wysokości, było prawidłowe i zgodne z prawem.

Wobec powyższego, zawarty w odwołaniu wniosek strony o umorzenie kary i anulowanie zaskarżonej decyzji, należy uznać za niezasadny, zarówno w świetle ustaleń opisanej kontroli, jak i obowiązujących przepisów prawa w zakresie nakładania kary pieniężnej na gruncie ustawy o informowaniu o cenach. Stąd też, postępowanie organu pierwszej instancji w tym zakresie należy uznać za prawidłowe, zaś zaskarżoną decyzję utrzymać w mocy.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja ta stanie się ostateczna, tj. od dnia otrzymania tej decyzji.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa UOKiK, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10 000 zł - 4% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10 000 zł do 50 000 zł - 3% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50 000 zł do 100 000 zł - 2% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1 500 zł;
 - 4) ponad 100 000 zł - 1% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2 000 zł i nie więcej niż 100 000 zł.
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji Prezesa UOKiK skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądownoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.).

Podstawa prawna pouczenia:

Art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1, art. 230, art. 243 § 1, art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2023 r. poz. 1634, ze zm.); § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2021 r. poz. 535); art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 168).

z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

1. [xxxxxx]
2. Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej
3. a/a